

iniqua gerit benedicatur, ascendens super speculam A continentiae, memento te esse Christianum. Vide quia videre ad concupiscendum pars est adulterii Christiano. Dicit tibi beatus Apostolus: *Fornicatores et adulteros judicabit Deus (Hebr. xiii, 4)*. Dicit Job, probatus et non reprobatus: *Ira enim magna, et ignis undique ardens est (Job. xxxi, 12)*, alterius uxorem concupiscere. Dicit iterum sanctissimus Paulus: *Nescitis quia corpora vestra membra Christi sunt? Tollens ergo membra Christi, faciam membra meretricis (1 Cor. vi, 15)*? His enim vocibus admonitus, redire poteris facile a proscriptio v. luptatis. Jam quoties per omnipotentem Deum juras, cogente ad ho: for-

sitan reipublicae magna necessitate, memor eris sattem cavere perjurium, si minime poteris effugere juramentum. Memento itaque, memento te esse Christianum: militiam duris laudabiliter gerens, ut frequentibus beneficiis multos tibi facias amicos, cui diligere praecipitur inimicos. Plus esto bonus quam severus: quia haec est ducis optimi sola perfecta laus, oblivisci semper injurias, ut vere per hanc septime virtutis industriam, dum semper tibi ipse dixeris: Memento te esse Christianum, mercaris et in saeculo et in futuro vivere feliciter, ubi dabitur ducibus Christianis perpetuus principatus.

FULGENTII FERRANDI BREVIATIO CANONUM.

1. Ut neophyti non ordinentur (*Conc. Nicæn., B tit. 2; conc. Sardic., tit. 11, conc. Laodic., tit. 5*).
2. Ut quicumque laicus ad episcopatum eligitur, prius annum in ministerio ecclesiastico per omnes gradus transeat (*Conc. Suffetul.*).
3. Ut qui post baptismum saeculi militiam nomen dederit, ab ordinatione arceatur (*Conc. Zellens.*).
4. Ut episcopus a tribus ordinetur, consentientibus aliis per scripta, cum confirmatione metropolitani vel primatis (*Conc. Nicæn., tit. 4, item tit. 6; conc. Antioch., tit. 19; conc. Laodic., tit. 12; conc. Carthag. sub antistite Genethio, tit. 10; conc. universali Carthag., tit. 49; conc. Zellens., ex epistola papae Sirici*).
5. Ut in ordinando episcopo alii quoque episcopi super tres addantur, si ab aliquo fuerit contradictum (*Conc. Carthag., tit. 50*).
6. Ut unus episcopus episcopum non ordinet, excepta Ecclesia Romana (*Conc. Zellens., ex epistola papae Sirici*).
7. Ut episcopus qui suscepta manus impositione ministerium recusaverit, excommunicatus maneat donec consentiat (*Conc. Antioch., tit. 17*). Si autem volens a plebe non suscipitur, ad plenarium synodum salvo suo honore sustinere debet (*Conc. Antioch., tit. 18*).
8. Ut episcopus qui ordinatus non suscipitur, aliam Ecclesiam non occupet; sed in Ecclesia ubi presbyter fuerat tanquam presbyter sedeat (*Conc. Anquiril., tit. 18*).
9. Ut episcopo ordinato statuta conciliorum primitus inculcentur (*Conc. Carthag., tit. 40*).
10. Ut episcopus ordinatus ab ordinatore suo litteras subscriptas accipiat, ordinationis ejus diebus simul et consulem continentes (*Conc. Mileritan., tit. 4*).
11. Ut ad eligendum episcopum sufficiat matris arbitrium (*Conc. Septimunic., conc. Macrian.*).
12. Ut episcopus in villa vel vico non ordinetur (*Conc. Laodic., tit. 55*).
13. Ut episcopus non ordinetur in diocesim quae episcopum nunquam habuit, nisi cum voluntate episcopi ad quem ipsa diocesis pertinet; ex concilio tamen plenario et privati auctoritate (*Conc. Carthag., tit. 52, item 54; conc. Carthag. in basilica, tit. 5*).
14. Ut episcopus in diocesim ordinatus ipsam solum teneat (*Conc. Carthag., tit. 51*).
15. Ut episcopi, et presbyteri, et diaconi non ordinentur, nisi omnes suos Christianos fecerint (*Conc. Carthag., tit. 5*).
16. Ut episcopi, presbyteri, et diaconi ab uxibus abstineant (*Conc. Carthag., tit. 4; conc. Zellens.*).
17. Ut nullus episcopus, divina matrice, in diocesi se constituat (*Conc. Carthag., tit. 6*).
18. Ut episcopi vel clerici de civitate ad civitatem non transeant, neque de provincia ad provinciam (*Conc. Nicæn., tit. 11; conc. Sardic., tit. 2, item 3; conc. Antioch., tit. 3, item tit. 21; conc. Constantinop., tit. 2, item tit. 3*).
19. Ut episcopi in aliena civitate tres tantummodo faciant septimanas (*Conc. Sardic., tit. 15*).
20. Ut qui metu persecutionis in aliena civitate demorari voluerint, non prohibeantur (*Conc. Sardic., tit. 22*).
21. Ut nullus episcopus, etiamsi a plebe effugatur, vacantem Ecclesiam obtineat, nisi ex auctoritate plenarii concilii (*Conc. Antioch., tit. 45*).
22. Ut nullus episcopus cathedram cui datus fuerit interventor, plusquam annum teneat; sed ipse eis episcopum petat (*Conc. Carthag., tit. 9*).
23. Ut interventores episcopi conveniant plebes quae episcopum non habent, ut episcopum accipiant. Quod si accipere neglexerint, remoto inter-

ventore sic remaneant, quādiu sibi episcopum quærant (*Conc. Macrian.*).

24. Ut nullus episcopus plebem alienam usurpet (*Conc. Carthag. sub sancto Grato, tit. 9; conc. Carthag. sub antistite Genethlio, tit. 9; item conc. Carthag., tit. 5.*)

25. Ut episcopus qui sine episcoporum iudicio plebem aliquam quam ad suam cathedram existimat pertinere, tenuerit, causam amitat (*Conc. Carthag., tit. 12.*)

26. Ut in plebe aliena nullus sibi episcopus audeat vindicare (*Conc. Juncens.*).

27. Ut episcopus alienum clericum non suscipiat, neque ordinet (*Conc. Nicæn., tit. 12; conc. Sardin., tit. 19, item 20; conc. Antioch., tit. 22; conc. Carthag. sub sancto Grato, tit. 2; item conc. Carthag., tit. 28.*)

28. Ut nullus episcopus alienum monachum vel in ecclesia ordinet, vel in monasterio suo præpositum faciat (*Conc. Carthag., tit. 14.*)

29. Ut episcopus præsentibus catechumenis ordinationem non faciat (*Conc. Laodic., tit. 4.*)

30. Ut episcopus qui necessitate compellente ante viginti quinque annos virginem velaverit, nihil ei ob sit concilium quod isto numero annorum constitutum est (*Conc. Carthag., tit. 18.*)

31. Ut res episcopi non sint obnoxie rebus ecclesiasticis, sed de his ipse quod voluerit ordinet (*Conc. Antioch., tit. 24.*)

32. Ut nullus episcopus hæredes extraneos, vel hæreticos etiam consanguineos faciat (*Conc. Carthag., tit. 15.*)

33. Ut episcopi vel clerici his qui catholici non sunt, nihil per donationes conferant (*Conc. Carthag., tit. 23.*)

34. Ut episcopi sive presbyteri ea quæ sunt in locis ubi ordinantur ad alia loca non transferant, nisi causas ante reddiderint (*Conc. Hipponireg., tit. 5.*)

35. Ut episcopi quidquid nomine suo comparaverint, cogantur Ecclesie refundere; quidquid autem eis donat, cui voluerint conferant (*Conc. Hipponireg., tit. 8.*)

36. Ut rebus ecclesiasticis dispensandis episcopus potestatem habeat (*Conc. Antioch., tit. 25.*)

37. Ut præter conscientiam episcopi oblationes fructuum ecclesie debitas nullus vel dare vel accipere audeat (*Conc. Gangr., tit. 7, 8.*)

38. Ut episcopus matricis non usurpet quidquid fuerit donatum ecclesiis quæ in diocesi constitutæ sunt (*Conc. Hipponireg., tit. 9.*)

39. Ut filii episcoporum gentilibus, vel hæreticis, aut schismaticis matrimonio non jungantur (*Conc. Carthag., tit. 21.*)

40. Ut filii episcoporum aut clericorum spectacula non exhibeant nec spectent (*Conc. Carthag., tit. 20.*)

^a Male Trecc. tit. 11.

41. Ut episcopi filios suos non emancipent nisi jam probatos (*Conc. Carthag., tit. 22.*)

42. Ut episcopi non passim ad comitatum pergant (*Conc. Sardin., tit. 9, item tit. 10, item tit. 11; conc. Antioch., tit. 11.*)

43. Ut quicumque episcopus ab imperatore publicum iudicium postulaverit, honore proprio privetur (*Conc. Carthag., tit. 9.*)

44. Ut liceat unicuique episcopo preces constituere, quando de iudiciis publicis contra hæreticos aliquid est petendum (*Conc. Marazan.*)

45. Ut episcopus sine metropolitani consilio nihil agat, nisi ea tantum quæ ad gubernationem Ecclesie suæ pertinent (*Conc. Antioch., tit. 9.*)

46. Ut episcopi sine formata primatis non navigent (*Conc. Carthag., tit. 36.*)

47. Ut episcopi rem Ecclesie sine primatis consilio non vendant (*Conc. Carthag., tit. 5; conc. Hipponireg., tit. 9.*)

48. Ut episcopi providentia virginibus quæ pupillæ fuerint, ubi habitent eligatur (*Conc. Carthag., tit. 40^a.*)

49. Ut episcoporum iudicio pœnitentiæ tempora pœnitentibus decernantur (*Conc. Carthag., tit. 39.*)

50. Ut episcopi iudicio Donatistæ qui apud suos acta pœnitentia convertitur, tempus pœnitentiæ vel reconciliationis decernatur (*Conc. Carthag., tit. 2.*)

51. Ut episcopus accusatos presbyteros convocatis quinque episcopis audiat; diaconorum cum tribus, reliquorum vero causas ipse solus discutiat (*Conc. Carthag., tit. 17.*)

52. Ut autem unus episcopus cognitionem sibi non vindicet, hoc in alio concilio Carthaginensi actum est.

53. Ut nullus episcopus, vel presbyter, vel diaconus excommunicatus communicet (*Conc. Nicæn., tit. 5; conc. Sardin., tit. 17; conc. Carthag., tit. 8^b; conc. Antioch., tit. 2.*)

54. Ut si quis episcopus a synodo fuerit excommunicatus, communicare non audeat; et si fecerit, spem restitutionis non habeat (*Conc. Antioch., tit. 4; conc. Hipponireg., tit. 3.*)

55. Ut episcopus, si causam habuerit, a duodecim episcopis audiatur (*Conc. Carthag. sub sancto Genethlio, tit. 8.*)

56. Ut episcopi qui in causa iudicentur defuncto temporis die cognoscant (*Conc. Septimunic.*)

57. Ut si duo episcopi in una provincia contentionem habuerint, ex alia provincia non advocent episcopos ad iudicium (*Conc. Sardin., tit. 4.*)

58. Ut si de accusato episcopo multæ sententiæ fuerint episcoporum, metropolitanus alterius provincie convocetur (*Conc. Antioch., tit. 14.*) Quid in accusationibus episcoporum observari debeat (*Conc. Carthag., tit. 15.*)

59. Ut ad iudicatus episcopus ad apostolicam sedem, si voluerit, appellet (*Conc. Sardin., tit. 5.*)

^b Cod. Corb., tit. 9.

60. Ut si appellaverit ^a in cathedra ipsius non ordinetur (*Conc. Sardic., tit. 6*).

61. Ut si a iudicibus quos primas dederit appellaverit, alii iudices ampliores numeri decernantur. Ut si [*Fortè, At si*] et ab ipsis appellaverit, ad sententiam concilii differatur (*Conc. Thenit.*).

62. Ut episcopis iudicantibus condemnatus episcopus, si fuerit apud potiores episcopos absolutus, nihil eis noceat si bono animo iudicaverint (*Conc. Carthag., tit. 41*).

63. Ut episcopus qui ab omnibus episcopis provincie fuerit condemnatus, facultatem iudicii repetendi non habeat (*Conc. Antioch., tit. 15*).

64. Ut episcopus ab eis episcopis quos elegerit iudices condemnatus, appellare alibi non audeat (*Conc. Carthag., tit. 3, item tit. 15*).

65. Ut episcopi qui in aliqua causa iudices dantur, ipsi locum audientie deligant (*Conc. Zellens.*).

66. Ut depositus episcopus, ad imperatorem causam suam non deferat (*Conc. Antioch., tit. 12*).

67. Ut accusatus episcopus vel quicumque ex clero fuerit apud Ecclesiam accusatus, ad iudicia publica non transeat (*Conc. Carthag., tit. 18*).

68. Ut episcopus qui secunda vel tertia auctoritate conventus fuerit, et venire contempserit, ab episcopo consortio suspendatur. (*Conc. Zellens.*).

69. Ut nullus episcopus, vel presbyter, vel diaconus cum Judæis pascha celebret (*Conc. Antioch., tit. 1*).

70. Ut episcopi, presbyteri, vel diaconi non sint conductores, aut procuratores (*Conc. Carthag., tit. C 24*).

71. Ut episcopi, sive clerici in ecclesia non conviventur, nisi transeuntes (*Conc. Carthag., tit. 38*).

72. Ut episcopi et presbyteri in domo sua oblationes non faciant (*Conc. Laodic., tit. 56*).

73. Ut episcopus a communione non suspendat quem asserit de peccato aliquo sibi soli fuisse confessum (*Conc. Carthag., tit. 2*).

74. Ut episcopus sibi successorem non eligat. (*Conc. Antioch., tit. 25 b*).

75. Ut episcopi ad concilium occurrant; aut non occurrentes, in tractoria, vel apud primum excusationes suas allegent (*Conc. Laodic., tit. 38; conc. Carthag., tit. 11*).

76. Ut exceptis senibus qui loco moveri non possunt et infirmis episcopis, qui admonitus ad concilium non occurrerit, communione privetur (*Conc. Marazan.; conc. Thusrut.; item conc. Thenit.; conc. Sepimunic.*).

77. Ut episcopus qui, non suscepta legatione, universali concilio interesse præsumperit, ab eis episcopis qui legationem suscipiunt, ad ipsum concilium non admittatur (*Conc. Thusrut.*).

78. Ut nullus episcopus prioribus suis se audeat anteponere (*Conc. Milevit., tit. 2*).

79. Ut chorepiscopi, id est vicarii episcoporum, nec presbyteros nec diaconos ordinent, nisi laicum subdiaconos (*Conc. Anquirit., tit. 15; conc. Antioch., tit. 10*).

80. Ut vicariis episcoporum liceat formatas facere (*Conc. Antioch., tit. 8*).

81. Ut primæ sedis episcopus non appelletur princeps sacerdotum, vel summus sacerdos (*Conc. Carthag., tit. 34*).

82. Ut primatem proprium Mauritania Sitifensis habeat (*Conc. Carthag., tit. 6*).

83. Ut primæ sedis episcopi ex concilio Carthaginiensi episcopi constituantur, quando fuerit oborta contentio (*Conc. Carthag., tit. 7*).

B 84. Ut primates diversarum provinciarum nomina episcoporum ad Ecclesiam Carthaginiensem mittant (*Conc. Carthag., tit. 5*).

85. Ut presbyter ante triginta annorum ætatem, quamvis sit dignus, non ordinetur (*Conc. Novacæsar., tit. 10*).

86. Ut qui in ægritudine fuerit baptizatus non ordinetur presbyter; nisi forte propter vitam bonam, aut hominum raritatem (*Conc. Novacæsar., tit. 11*).

87. Ut presbyter ordinatus si de aliquo crimine confessus [*An convictus*] fuerit, aut de his qui lapsi sunt, non suscipiatur (*Conc. Nicæn., tit. 8; conc. Novacæsar., tit. 11*).

88. Ut presbyter in convivio secundarum nuptiarum non intersit (*Conc. Novacæsar., tit. 7*).

89. Ut de oblatione presbyteri conjugati nullus audeat non communicare (*Conc. Gangr., tit. 4*).

90. Ut presbyter inconsulto episcopo, in quolibet loco agenda non audeat celebrare (*Conc. Carthag., tit. 7*).

91. Ut presbyter inconsulto episcopo virgines non consecret; chrisma vero nunquam conficiat (*Conc. Carthag., tit. 43*).

92. Ut presbyteri civitatis sine jussu episcopi nihil jubeant, nec in unaquaque parœcia aliquid agant (*Conc. Anqui. it., tit. 14*).

93. Ut presbyteri abstinentes a carnibus, tangant eas; ita ut etiam olera quæ cum carnibus coquantur comedant (*Conc. Anquirit., tit. 14*).

94. Ut presbyteris formatas dare non liceat (*Conc. Antioch., tit. 8*).

95. Ut presbyteri rem Ecclesie sine conscientia episcopi non vendant (*Conc. Anquirit., tit. 15; conc. Hipponireg., tit. 11*).

96. Ut presbyter qui reatum incurrerit, a sex vel septem episcopis audiatur (*Conc. Carthag. quæ antistite Genethl'o, tit. 8 e*).

97. Ut presbyter qui immolavit idolis, et postea pro fide conflavit, honore quidem non privetur; tamen nec sacrificet, nec sermonem faciat ^d.

98. Ut presbyter, si uxorem duxerit, deponatur; si

^a Videtur hic deesse *alius*.

^b Leg. tit. 6.

^c Trec., tit. 9.

^d Sumptus est canon ex concilio Anquiritano, tit. 1.

autem fornicatus fuerit, etiam poenitentiam agere A compellatur (*Conc. Novacæsar., tit. 1*)

99. Ut presbyter vel diaconus, qui deserta Ecclesia sua ad aliam transierit, si post evocationem episcopi sui reversus non fuerit, deponatur (*Con. Antioch., tit. 5*).

100. Ut presbyter vel diaconus, si a proprio episcopo exactoratus sancti ministerii quidpiam præsumpserit, spem restitutionis non habeat (*Con. Antioch., tit. 4*).

101. Ut presbyter vel diaconus, qui se ab Ecclesia sequestraverit, et in domo sua altare erexerit, deponatur (*Conc. Antioch., tit. 5, conc. Carthag., tit. 7*).

102. Ut liceat sive presbyteris sive diaconibus, si iniuste excommunicati fuerint, finitimos episcopos B interpellare (*Conc. Sardic., tit. 18*).

103. Ut presbyteri alterius regionis præsentibus presbyteris non sacrificent (*Conc. Novacæsar., tit. 12*).

104. Ut diaconi septem esse debeant (*Conc. Novacæsar., tit. 15*).

105. Ut diaconi iudicio populi non eligantur (*Conc. Laodic., tit. 15*).

106. Ut diaconi ante presbyterum non communicent (*Conc. Nicæn., tit. 14*).

107. Ut diaconus præsentem presbytero non sedeat nisi iussus (*Conc. Laodic., tit. 19*).

108. Ut subdiaconus panem non erogat, nec calicem benedicat (*Conc. Laodic., tit. 25*).

109. Ut diaconus, vel quilibet clericus ad agapem vocatus, partem non tollat (*Conc. Laodic., tit. 21*).

110. Ut diaconus aut clericus, magus et incantator non sit, neque phylacteria faciat (*Conc. Laodic., tit. 34*).

111. Ut diaconus vel etiam laicus sine formata alicubi non proficiantur (*Conc. Laodic., tit. 39*).

112. Ut diaconi vel quilibet clerici, præter iussione episcopi ad peregrina non proficiantur (*Conc. Laodic., tit. 40^a*).

113. Ut diaconi vel clerici spectaculis quæ in nuptiis exhibentur, non intersint (*Conc. Laodic., tit. 52*).

114. Ut diaconi, vel quilibet clerici aut etiam laici Christiani, ex symbolis convivium non celebrent D (*Conc. Laodic., tit. 53*).

115. Ut diaconi, vel quicumque in sacerdotali ministerio constituti, usuras et lucra, id est sæcupla, non exigant (*Conc. Laodic., tit. 5*).

116. Ut diaconi qui immolaverunt, et postea relictati sunt, in honore quidem suo permaneant, sed ab omni altaris ministerio repellantur^b.

117. Ut diaconus qui in corporale peccatum incidit, ab ordine ministerii absteatur (*Conc. Novacæsar., tit. 9*).

^a Trec. 11; Corb. 20; emendandus uterque.

^b Sumptus est canon ex concilio Anquiritano, tit. 2.

118. Ut diaconi vel presbyteri si a ministerio remoti fuerint, non eis manus vel tanquam poenitentibus, vel tanquam fidelibus laicis imponantur (*Conc. Carthag., tit. 12*).

119. Ut diaconi non ordinentur qui procuratores, et actores, et tutores, et curatores pupillorum fuerint, nisi post deposita universa et reddita ratiocinia (*Conc. Carthag., tit. 7*).

120. Ut diaconis solis liceat ad altare ingredi, et communicare (*Conc. Laodic., tit. 18*).

121. Ut ante viginti quinque annos nec clerici ordinentur, nec virgines consecrentur (*Conc. Carthag., tit. 9*).

122. Ut clerici cum mulieribus extraneis non habitent (*Conc. Nicæn., tit. 3; conc. Carthag., sub sancto Grato, tit. 3; Conc. universali Carthag.*).

123. Ut nullus clericus feneret (*Conc. Nicæn., tit. 14; conc. Carthag., sub sancto Grato, tit. 12^e*).

124. Ut lectores orario non utantur, sive legant, sive psaliant (*Conc. Laodicensi, tit. 22*).

125. Ut clericis non liceat administrationem aut procuracionem domorum suscipere (*Conc. Carthag., sub sancto Grato, tit. 5*).

126. Ut clericus vel laicus non communicet in alia plebe (*Conc. Carthag., sub sancto Grato, tit. 6*).

127. Ut clerici sine formata et conscientia episcopi per alienas plebes non vagentur (*Conc. Marazan.*).

128. Ut superbi clerici coercentur (*Conc. Carthag., sub sancto Grato, tit. 10*).

129. Ut lectores, dum ad aunos pubertatis venerint, cogantur aut uxores ducere, aut continentiam profiteri (*Conc. Carthag., tit. 27*).

130. Ut mulierem clericus non ducat uxorem. Et ut is qui laicus viduam duxerit, non admittatur ad clerum (*Conc. Zellen., ex epistola papæ Sirici*).

131. Ut non liceat, præter canonicos psaltas qui pulpium ascendunt et de codice legunt, alium quem libet in ecclesia psallere^d.

132. Ut clerici vel continentes, ad viduas vel virgines sine jussu vel permissu episcopi vel presbyteri non accedant (*Conc. Carthag., tit. 33*).

133. Ut clerici apothecarii vel ratiocinatores non ordinentur (*Conc. Carthag., sub sancto Grato, tit. 8*).

134. Ut clerici edendi vel b. b. b. b. causa tabernas non ingrediantur, nisi peregrinationis necessitas coegerit (*Conc. Laodic., tit. 7, item 24, item 25; conc. Carthag., tit. 35*).

135. Ut clerici in aliena civitate non immorentur, nisi causas eorum justas episcopus loci vel presbyteri locorum perviderint (*Conc. Carthag., tit. 44*).

136. Ut accusatus clericus intra annum causam suam agere debeat (*Conc. Carthag., tit. 15*).

137. Ut clericus non fiat, cujus uxor cum adhuc esset laicus, adulterata est. Et ut clericus uxorem adulteram deserat (*Conc. Novacæsar., tit. 44*).

^c Legendum, tit. 13.

^d Est ex concilio Laodicensi, tit. 15.

138. Ut abŒetum clericum alia Ecclesia non admittat (*Conc. Zellen., ex epistola papæ Sirici*).
139. Ut non liceat clericum a populo excommunicari, siue præsente siue absente episcopo (*Conc. Septimunic.*).
140. Ut miniŒtri non habeant licentiam in secretario ingredi (*Conc. Laodic., tit. 21*).
141. Ut miniŒtri oratio non utantur, nec relinquunt ostia (*Conc. Laodic. tit. 21 ; item 41*).
142. Ut non exorcizent illi qui necdum ab episcopo sunt proŒecti (*Conc. Laodic., tit. 25*).
143. Ut bis in anno per singulas provincias concilia fiant (*Conc. Nicæn., tit. 5 ; conc. Antioch., tit. 20 ; conc. Carthag., tit. 3*).
144. Ut concilium universale non fiat, nisi causa communis, id est, totius Africae coegerit; ut synodus plenaria tunc dicatur, cum episcopus metropolitanus adŒuerit (*Conc. Ant. ch., tit. 16*).
145. Ut hi qui se absiderunt, de clero eximantur (*Conc. Nicæn., tit. 1*).
145. Quæ sint pœnitentiæ tempora iis qui prævaticaverunt discernenda (*Conc. Nicæn., tit. 16 ; conc. Anquirit., tit. 3 ; item 4, 5, 6, 7, 8, 9*).
147. Ut sponsæ puellæ, si ab aliis raptæ fuerint, sponŒo priori reddantur (*Conc. Anquirit., tit. 11*).
148. Quemadmodum hi qui irrationabiliter vixerint, suscipi debeant (*Conc. Anquirit., tit. 16*).
149. Ut hi qui sicut mula animalia vixerunt, inter energumenos orent (*Conc. Anquirit., tit. 17*).
150. Ut quicumque virginitatem profitentes propositum violant, digamorum constitutum impleant gradum (*Conc. Anquirit., tit. 19*).
151. Ut qui adulterium commiserit, septem annos pœnitentiam agat (*Conc. Anquirit., tit. 20*).
152. Ut mulieres fornicantes quæ parvulos suos necant, aut abortu, decem annis pœnitentiam agant (*Conc. Anquirit., tit. 21*).
153. Ut qui voluntarie homicidium fecerint, in novissimo vitæ reconcilientur (*Conc. Anquirit., tit. 22*).
154. Ut qui casu homicidium fecerit, quinque annis pœnitentiam agat (*Conc. Anquirit., tit. 23*).
155. Ut qui ariolantur, vel in domo sua hujus artis alios introducunt, quinque annis pœnitentiam agant (*Conc. Anquirit., tit. 24*).
156. Ut mulier quæ duobus fratribus nupserit, in extremis suis reconcilietur (*Conc. Novacæsar., tit. 2*).
157. Ut quicumque concupiscentiam non consummat, per divinam iudicetur gratiam liberatus (*Conc. Novacæsar., tit. 4*).
158. Ut catechumeni peccantes, nisi se correxerint, abjiciantur (*Conc. Novacæsar., tit. 5*).
159. Ut qui manducantem carnes, ex fide condemnandum crediderit, anathema sit (*Conc. Gangr., tit. 2*).
160. Ut qui domum Dei contemptibilem duxerit, anathema sit (*Conc. Gangr., tit. 5*).
161. Ut qui nuptias condempnat, anathema sit (*Conc. Gangr., tit. 9, 10*).
162. Ut si qua mulier virilem habitum assumpserit, anathema sit (*Conc. Gangr., tit. 13*).
163. Ut hi qui uxores aut viros dimittunt, alteri non nubant; sed aut continentes maneant, aut sibi reconcilientur (*Conc. Carthag., tit. 7*).
164. Ut si qua mulier quasi religionis causa, virum dimiserit, anathema sit (*Conc. Gangr., tit. 14*).
165. Ut quicumque continentiae causa die dominico jejunaverit, anathema sit (*Conc. Gangr., tit. 18*).
166. Ut quicumque sanus corpore jejunia communia dissolverit, anathema sit (*Conc. Gangr., tit. 20 b*).
167. Ut quicumque martyrum memorias contempserit, anathema sit (*Conc. Gangr., tit. 21*).
168. Ut quicumque non communiantes, nec orationem facientes, Scripturas tantum divinas in ecclesia audire voluerint, abjiciantur (*Conc. Antioch., tit. 2*).
169. Ut quicumque post diversa peccata pœnitentiam fideliter gesserit ad communionem revocetur (*Conc. Laodic. tit. 2*).
170. Ut scenicis atque histrionibus reconciliatio non negetur (*Conc. Carthag., tit. 42*).
171. Ut ad falsas memorias martyrum nullus accedat (*Conc. Carthag., tit. 17*).
172. Ut hi qui nominantur Cathari, accedentes ad Ecclesiam, si ordinati sunt, sic maneant in clero (*Conc. Nicæno, tit. 7*).
173. Ut Pauliani baptizentur * (*Conc. Nicæno, tit. 15*).
174. Ut venientes a Novatianis vel Montensibus per manus impositionem suscipiantur (*Conc. Zellen., ex epistola papæ Sirici*).
175. Ut non liceat hæreticum rebaptizari, baptizatum in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti (*Conc. Carthag., sub sancto Grato, tit. 1, item Carthag., tit. 48*).
176. Ut hæretici in hæresi permanentes domum Dei non ingrediantur (*Conc. Laodic., tit. 6*).
177. Ut Novatiani vel etiam Quartadecimani non recipiantur, nisi prius hæresim suam condemnaverint; ita ut symbolum fidei doceantur, et chrismate unquantur (*Conc. Laodic., tit. 7*).
178. Ut quicumque convertuntur ab hæresi, qui dicuntur secundum Phrygas, baptizentur (*Conc. Laodic., tit. 8*).
179. Ut non liceat in hæreticorum cœmeteria ad orationem faciendam catholicis introire (*Conc. Laodic., tit. 9*).
180. Ut nullus ad Ecclesiam pertinens filios suos hæreticorum nuptiis societ (*Conc. Laodic., tit. 50*).
181. Ut Christiani non judaizent, nec in sabbato vacent (*Conc. Laodic., tit. 28*).

* Deest exstant, aut aliud vocabulum ejusdem potestatis.

b Videtur legendum tit. 18.

c Rebaptizentur.

182. Ut nullus cum hæreticis connubia misceat (Conc. Laodic., tit. 30).
183. Ut nullus cum hæreticis aut schismaticis oret, aut ad falsos martyres eat (Conc. Laodic., tit. 32; conc. Carthag., tit. 2).
184. Ut nullus ad angelos congregationem faciat (Conc. Laodic., tit. 35).
185. Ut nullus a Judæis vel hæreticis feriatica accipiat (Conc. Laodic., tit. 35).
186. Ut nullus a Judæis azyma accipiat (Concil. Laodic., tit. 36).
187. Ut nullus cum paganis festa celebret (Conc. Laodic., tit. 37).
188. Et nullus Christianus ballare vel cantare in nuptiis audeat (Conc. Laodic., tit. 41).
189. Ut Donatistarum clerici in suis honoribus suscipiantur (Conc. Carthag., tit. 2).
190. Ut quæcunque Ecclesiæ Donatistarum catholice factæ sunt ad eam cathedram pertineant ad quam catholica quæ jam ibi fuerat pertinebat (Conc. Carthag., tit. 10).
191. Ut quicumque episcopus ex Donatistis conversus fuerit, plebes quæ utrasque Ecclesias habent cum episcopo catholico æqualiter dividant (Concil. Carthag., tit. 41).
192. Ut hæreticorum benedictiones nullus accipiat (Conc. Laodic., tit. 31).
193. Ut qui parvuli apud Donatistas baptizantur ab ordinatione non prohibeantur, si conversi fuerint (Conc. Carthag., tit. 4).
194. Ut qui aliquibus sceleribus irretitus est vocem accusandi non habeat (Conc. Carthag., sub sancto Genethio, tit. 6^a).
- Hoc et in concilio Thenitano statutum est,*
195. Ut excommunicatis, sive clericis, sive laicis, accusare non liceat (Conc. Carthag., tit. 2).
196. Ut omnes servi, vel proprii liberti, vel omnes quos ad accusanda publica crimina leges publicæ non admittunt, histriones etiam, hæretici, pagani et Judæi ad accusationem non admittantur (Conc. Carthag., tit. 3).
197. Ut qui unum crimen non probaverit, ad aliud non admittatur (Conc. Carthag., tit. 4).
198. Ut accusator, si in loco ubi est ille qui accusatur, violentiam timuerit, locum sibi proximum eligat (Conc. Hipponireg., tit. 5).
199. Ut baptizandi symbolum fidei discant (Conc. Laodic., tit. 44).
200. Ut qui in ægritudine baptizantur, sani facti symbolum doceantur (Conc. Laodic., tit. 45).
201. Ut baptizati post baptismum chrismate ungantur (Conc. Laodic., tit. 46).
202. Ut ægrotantibus, quando ipsi loqui non possunt, si pro eis alii testimonium dixerint, baptismum non negetur (Conc. Carthag., tit. 41).
203. Ut quando de infantibus ignoratur utrum baptizati sint, sine ulla dubitatione baptizentur (Conc. Carthag., tit. 7).
204. Ut prægnantes mulieres baptizentur quando voluerint (Conc. Novæcesar., tit. 6).
205. Ut Christiani cum mulieribus lavacro non habeant (Conc. Laodic., tit. 29).
206. Ut post duas hebdomadas Quadragesimæ ad baptismum nullus suscipiatur (Conc. Laodic., tit. 42).
207. Ut in Quadragesima sabbato tantum et dominico offeratur (Conc. Laodic., tit. 47).
208. Ut in Quadragesima, quinta feria ultimæ hebdomadæ, jejunium non dissolvatur (Conc. Laodic., tit. 43).
209. Ut in Quadragesima natalitia martyrum non celebrentur (Conc. Laodic., tit. 49).
210. Ut in Quadragesima nuptiæ non celebrentur (Conc. Laodic., tit. 50).
211. Ut nullus peregrinus sine forma episcopi accipiat (Conc. Antioch., tit. 7).
212. Ut die quintæ feriæ septimanæ sanctæ Paschæ secundo offeratur (Conc. Septimunic.)
213. Ut in sacrificio absque pane et vino nullus offerat (Conc. Carthag., tit. 52).
214. Ut diebus Quinquagesimæ genus non sectantur (Conc. Sardic., tit. 4).
215. Ut ante Pentecosten nullus audeat jejunare (Conc. Septimunic.).
216. Ut non liceat in dominicis agapem facere, vel in ecclesiis, aut intus accubitus sternere (Conc. Laodic., tit. 27).
217. Ut custodiatur fides Patrum trecentorum decem et octo (Conc. Constantinop., tit. 2^b).
218. Ut conciliorum statuta prisoorum ab omnibus observentur (Conc. Zellen.).
219. Ut nullus in precibus, nisi ad Patrem dirigat orationem, et ut prius eas cum instructoribus tractet (Conc. Carthag., tit. 31; item, tit. 7).
220. Ut una sit in sacramentis per omne Byzantium disciplina (Conc. Maradian.).
221. Ut mulieres quæ apud Græcos presbyteræ appellantur (apud nos autem viduæ seniores, univiræ et matriculæ) in ecclesia tanquam ordinatas constitui non liceat (Conc. Laodic., tit. 41).
222. Ut mulieres ad altare non ingrediantur (Conc. Laodic., tit. 43).
223. Ut sanctæ oblationes ad vices eulogiarum non dirigantur (Conc. Laodic., tit. 14).
224. Ut sabbatis Evangelia legantur (Conc. Laodic., tit. 16).
225. Ut de diversis versibus et sensibus libri unius canticum non connectatur (Conc. Laodic., tit. 17).
226. Ut etiam per solemnissimos paschales dies sacramentum catechumenis non detur, nisi solitem salis (Conc. Carthag., tit. 41).
227. Ut corporibus defunctorum eucharistia non detur (Conc. Carthag., tit. 42).
228. Ut præter Scripturas canonicas nihil in ecclesia legatur (Conc. Laodic., tit. 57; conc. Carthag., tit. 45).

^a Trec., tit. 4.

^b Leg. tit. 1.

229. Ut liceat passionem martyrum legere in natalibus eorum (*Conc. Carthag., tit. 45*).

230. Ut soli Ecclesie Carthaginis liceat alienum clericum ordinare (*Conc. Carthag., tit. 54*).

231. Ut omnes Ecclesie ab Ecclesia Carthaginis

A diem Paschæ audiant tempore concilii (*Conc. Carthag., tit. 5*).

232. Ut nullus ordinetur nisi probatus vel episcoporum examine, vel populi testimonio (*Conc. Carthag., tit. 29*).

VITA SANCTI FULGENTII, RUSPENSIS EPISCOPI

(*Quam videsis Patrologie tom. LXV, col. 117*).

ANNO DOMINI DXL.

SANCTUS JUSTUS

EPISCOPUS URGELLENSIS.

NOTITIA (ex Fabricio).

S. Justus Urgellensis sive Urgelitanus in Hispania episcopus, qui subscripsit concilio Toletano II, anno 527 [*al.* 531], atque Herdensi an. 542 [*al.* 546], et cujus mysticam Expositionem in Cantica canticorum ad Sergium papam (non Romanum, sed Tarracensem episcopum) metropolitanum suum, memoratam Isidoro Hisp. cap. 21, Nonorio III, 25, Trithemio c. 210, edidit Menradus Maltherus, Haganoæ 1529, recusam in Micropresbyterico Basil. 1550, in Orthologographis utrisque edit. an. 1555 et 1569, et in Bibliothecis Patrum universis, Paris., Colon. et novissima Lugunensi t. IX, p. 731; et separatim Georgio Rostio curante, Halæ Sax. 1617. Præmissa epistola ad Sergium edita etiam in Daeheri Spicilegio, tom. III, pag. 312 (edit. novæ tom. III, pag. 119), et in Conciliis Hispaniæ cum notis cardinalis de Aguirre, t. II, pag. 273; et altera epistola ad Justum diaconum, quæ hortante labore hunc in se su cepisse proficitur. Confer Nic. Antonium IV, 1; Bibl. Hispaniæ veteris tom. I, pag. 208 seq.; Acta Sanctor. tom. VI, Maii 28, p. 773.

EPISTOLA S. JUSTI URGELLENSIS.

AD SERGIUM PAPAM.

Domino meo vere piissimo, et præcipue Dei gratia copioso, semperque in Christo beato, domino Sergio papa, Justus episcopus.

Sciens te tam solerti studio pro refrigeriis pauperum laborasse, ut illis temporariam consolationem, tibi que acquisieris æternam mercedem, et jam satis te d'judicans totum ad Dei eloquia, ex quibus nunquam fuisti vacuus, pro animæ cultura converteris; quoddam tibi in corporali specie spiritale exenium dirigere procuravi; quod si tibi Christus non ex nostro merito, sed ex suo munere fecerit esse gratissi-

imum, forsitan proveniet, et in diebus jejunii quodammodo refectus ad mensam venies, et antequam cibum accipias quiddam prægustasse persenties. Nec hoc dicens transmissionis hujus meritum, priusquam approbes, arroganter insinuare studeo; sed intercedente charitate, in qua te totum possides, ita de tuo tanquam de meo animo præsumens, tibi acceptum fore absque ulla ambiguitate confido. Igitur in Christo Je-u germanum cordis mei esse non nesciens libellum de tractatu libri canonici qui *Can. i. Canticorum* præscribitur, quem nuper Christo illuminante elidimus, tibi primum censui offerendum. In quo non nostra potius, sed ea quæ tua sunt, quia sic diligitis, te suscepisse cognoscas: quem precor ut cum ea sollicitudine qua in Christo viges, sæpe recenscas: ut si quid illic corrigendum persenseris, integra libertate commoneas. Et sic cæteris in Christo fratribus relegendum, vel si fortasse placuerit offeras transcribendum. Itaque quia sic accidit ut membranis desistentibus, minutioribus litteris eandem scripturam, in paribus quaternionibus susciperent, nec studiosæ fabricatis lateralibus ambiretur; si memoratam rem tunc meriti esse censueris, quia hoc ipsum, ut præfatus sum, donante Domino, tuum est, ut diligentiori studio transcriptum utilius coaptetur quantocius studebis. Quod opus si laude dignum processerit, te auctorem referam Christo; si vero reprehensioni patuerit, quia utriusque est, statim assumam socium temetipsum, quia decori sic te concedet hæc quæ Deus contulit coaptari, ut non de negligentia vituperium, sed de industria charitatis suscipias fructum: ut fratres nostri qui præcessorum Patrum tractatibus epulantur, etiam his notericis quæ eis ex charitate offerimus, non pro nostro merito, sed pro Dei dono et sua benevolentia vescri quodammodo delectentur. Ave nunc in Christo, piissime, nostramque pusillitatem sanctis orationibus in Domino fove.